

Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів в Україні

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника»

Кафедра кримінального права навчально-наукового
юридичного інституту

Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем
політики в сфері боротьби зі злочинністю Науково-дослід-
ного інституту вивчення проблем злочинності імені ака-
деміка В.В. Сташиса НАПрН України

Служба безпеки України

Львівський форум з кримінальної юстиції

Івано-Франківський обласний осередок Всеукраїнської
громадської організації «Асоціація кримінального права»

Матеріали Міжнародної науково-
практичної конференції

«Політика в сфері боротьби зі злочинністю»

9-10 грудня 2016 року

Івано-Франківськ, 2017

ББК 67.9(4УКР)

М34

Редакційна колегія:

Борисов В.І. - академік НАПрН України, директор Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, професор кафедри кримінального права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор

Фріс П.Л. - Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, академік АНВШУ України доктор юридичних наук, професор;

Гацелюк В.О. - кандидат юридичних наук, Національний радник з правових програм Координатора проектів ОБСЄ в Україні;

Микитин Ю.І. - заступник директора Юридичного інституту імені В. Стефаника, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Козич І.В. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника

М34 Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Політика в сфері боротьби зі злочинністю" [Текст]. - Івано-Франківськ, 2017. - 352 с.

В збірнику розміщені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Політика в сфері боротьби зі злочинністю", проведеної 9-10 грудня 2016 року спільно Навчально-науковою лабораторією дослідження проблем політики в сфері боротьби зі злочинністю НДІ вивчення проблем злочинності ім. академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кафедрою кримінального права Юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника та Службою безпеки України за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні. Конференція традиційно присвячена проблемам політики у сфері боротьби зі злочинністю в Україні.

Матеріали збірника можуть бути використані в науково-дослідній та викладацькій діяльності

ББК 67.9(4УКР)

© Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем політики в сфері боротьби зі злочинністю НДІ вивчення проблем злочинності ім. академіка В.В. Сташиса НАПрН України, 2017

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, аспірант кафедри
кримінального права*

МІСЦЕ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ ЗГІДНО ПОЛОЖЕНЬ ОКРЕМИХ МІЖНАРОДНИХ АКТІВ У РАМКАХ ООН ТА ЄС

У сучасному світі суспільні відносини швидко видозмінюються, як у позитивному, так і негативному аспектах. Злочинність, будучи явищем перш за все соціальним, теж має здатність змінюватися, оскільки вона залежить від суспільних перетворень. Це дає можливість стверджувати, що власне суспільство є тим першим об'єктом, який піддається впливу будь-якому негативному явищу, в тому числі й злочинності. Водночас саме суспільство здатне найоперативніше реагувати на злочинні прояви, а тому воно несе в собі великий превентивний потенціал у здійсненні впливу на злочинність.

У світі давно склалося певне бачення місця громадянського суспільства у сфері запобігання злочинності і, як показує досвід багатьох держав, неурядові організації вже зайняли свою нішу у превентивній системі. Доказом цього є те, що роль неурядових організацій у сфері протидії злочинності давно визнано офіційно як на міжнародному, так і на національному рівнях в окремих державах. Зокрема, ще у 1965 році у м. Стокгольмі (Швеція) Третій Конгрес ООН із запобігання злочинності мав назву «Соціальні зміни і злочинність». На даному Конгресі розглядалися п'ять груп питань, дві з яких безпосередньо стосувалися участі громадськості у превентивній діяльності, а саме «Соціальні чинники і запобігання злочинності» та «Громадські превентивні заходи». Варто відзначити, що у зазначеному вище Конгресі брали участь 74 держави та 39 неурядових організацій. З цього моменту конгреси ООН почали регулярно розглядати такого роду питання. Наприклад, під час Четвертого Конгресу ООН у 1970 році у м. Кіото (Японія), серед чотирьох розглядуваних питань було питання присвячене «Участі громадськості у запобіганні злочинності і боротьби з нею, включаючи злочинність неповнолітніх». Вже на Сьомому Конгресі ООН у 1985 році у м. Мілан (Італія), цей напрям діяльності висунуто як окрему стратегію запобігання злочинності [1]. Практично аналогічні питання, зокрема «Участь

громад у запобіганні злочинності», були на порядку денному й під час засідання Десятого Конгресу ООН у 2000 році у м. Відень (Австрія) та П'ятнадцятого Конгресу ООН у 2015 році м. Доха (Катар). З часу Третього Конгресу даний вектор запобігання злочинності тільки утверджувався, а роль його постійно зростала.

Аналіз матеріалів усіх 15-ти Конгресів ООН із питань запобігання злочинності і кримінального правосуддя дає підстави стверджувати, що світова спільнота немало уваги приділяла залученню громадськості у різних її проявах до справи протидії злочинності [1]. Більше того, така тенденція спостерігається і сьогодні.

Крім діяльності Конгресів ООН, до питання запобігання злочинності залучена й Економічна та соціальна Рада ООН (далі – ЕКОСОП). Зокрема, у рамках своєї компетенції ЕКОСОП прийняла два набори керівних вказівок з попередження злочинності: Керівні вказівки для співпраці та технічної допомоги у сфері попередження урбаністичної злочинності (1995 р.) та Керівні вказівки з попередження злочинності (2002 р.). На реалізацію зазначених вище вказівок у 2002 році Генеральна асамблея ООН своєю резолюцією №56/261 закликала держави підтримати сприяння тіснішій співпраці між такими секторами як правосуддя, здоров'я та освіта з метою підтримувати ефективну боротьбу зі злочинністю та співпрацювати у цьому з громадським суспільством [2, с. 3]. Так, у п. 2 ч. 2 Керівних вказівок з попередження злочинності 2002 року, які містяться у додатку до резолюції ЕКОСОП ООН № 2002/13, зазначається, що обов'язком держави є на всіх рівнях створювати, підтримувати і сприяти умовам, в яких відповідні державні установи та всі сегменти громадського суспільства, включаючи корпоративний сектор, можуть краще виконувати свою роль у запобіганні злочинності [2, с. 4].

У зазначених вище Керівних вказівках як 1995 року, так і 2002 року закріплюються й вихідні принципи, на яких повинна будуватися концепція запобігання злочинності. Зокрема, згідно положень п. 9 ч. 3 Керівних вказівок з попередження злочинності 2002 року одним із них є принцип, зміст якого полягає у наступному – «співпраця та партнерство повинні бути невід'ємною частиною ефективного запобігання злочинності; це включає партнерства на рівні міністерств і відомств, суспільних формацій, неурядових організацій, бізнес сектору та приватних осіб. Держави зобов'язуються сприяти встановленню партнерств з неурядовими організаціями, бізнесом, приватним сектором та громадськістю» [2, с. 5].

Таким чином, залучення суспільства та його інститутів для співпраці та партнерства з державою розглядаються як важливі елементи концепції запобігання злочинності.

З вище наведеного випливає, що ООН в особі своїх інститутів (Конгресів та ЕКОСОП) визнає громадськість та неурядові організації важливими елементами превентивної системи будь-якої держави. При цьому, варто зазначити, що все ж таки згідно Керівних вказівок з попередження злочинності 2002 року державі відводиться провідна роль у сфері запобігання злочинності, таке твердження випливає з п. 16 ч. 4, де говориться про первинну відповідальність саме держави за процес запобігання злочинності, при цьому наголошуючи на невід'ємності громадськості та інститутів громадянського суспільства у цьому процесі [2, с. 6].

На сьогодні в багатьох державах світу громадськість та неурядові організації вже давно зайняли своє місце у превентивній системі шляхом співпраці та партнерства з державою, що цілком відповідає положенням, викладеним у відповідних міжнародних актах ООН. Зокрема, у Європейському Союзі (далі – ЄС) громадськість та неурядові організації давно визнані як окремі елементи превентивної системи та їм надається належна підтримка. Так, рішенням Ради Європейського Союзу від 12 лютого 2007 №2007/125/JHA на період 2007-2013 рр. було розроблено програму «Запобігання та боротьба зі злочинністю». Програма була покликана стимулювати, пропагувати та розвивати горизонтальні методи і засоби, необхідні для стратегічного запобігання і боротьби зі злочинністю та гарантування безпеки та правопорядку через роботу Європейської мережі запобігання злочинності, публічно-приватного партнерства тощо [3, с. 7-12]. Дана програма передбачала підтримку в тому числі і неурядовим організаціям (п. d ч. 1 ст. 4 рішення Ради ЄС). Варто відзначити, що обсяг фінансування програми на підтримку ініціатив, які відповідають її цілям, складав 600 млн. євро.

На підставі усього вище викладеного слід зазначити, що положення, які закріплені в окремих міжнародних актах, виданих у рамках ООН та ЄС, щодо місця громадськості та неурядових організацій у сфері запобігання злочинності, свідчать про їх цінність як важливу інституцію у питаннях протидії злочинності. А самі міжнародні акти є вагомим ресурсом знань, які у перспективі слід використати при розробленні власної Національної концепції боротьби зі злочинністю, якої так потребує Українська держава у сучасний трансформаційний період, приділивши при цьому особливу увагу питанням залучення неурядових організацій та громадськості у даному процесі. Положення ч. 1 ст. 11 Закону Укра-

їни «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р., яке говорить, що діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства [4], дає надію на те, що це стане першим кроком у залученні неурядових організацій та громадськості у процес запобігання злочинності в Україні.

1. *United Nations Congresses on Crime Prevention and Criminal Justice 1955-2015: 60 years of achievement* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/en/events/crimecongress2015/pdf/60_years_booklet_EN.pdf.
2. *United Nations Standards and Norms in Crime Prevention At your finger tips / UNODC* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/UN_standards_and_norms_in_crime_prevention_at_your_fingertips.pdf.
3. *COUNCIL DECISION of 12 February 2007 establishing for the period 2007 to 2013, as part of General Programme on Security and Safeguarding Liberties, the Specific Programme «Prevention of and Fight against Crime» / Official Journal of the European Union* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:058:0007:0012:EN:PDF>.
4. *Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII* / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

Зміст

<i>Андрушко П.П.</i> Правові позиції ВСУ з проблемних питань дії закону про кримінальну відповідальність та змісту ознак «шкода» та «тяжкі наслідки» у складах злочинів, передбачених статтями 364, 364-1, 365, 365-2, 367 КК України, та дії Закону №12-61-VII від 13 травня 2014 року в часі, викладені у його рішенні №5-99кс16 від 27 жовтня 2016 року	3
<i>Бантишев О.Ф., Титула Д.В.</i> Кримінально-правова політика держави в сфері боротьби з тероризмом.....	17
<i>Басиста І.В.</i> Угоди про примирення: проблеми теорії та практики	20
<i>Батургареева В.С.</i> Роль соціальної функції кримінології у побудові сучасної політики боротьби зі злочинністю в Україні	24
<i>Брич Л.П.</i> Принцип справедливості як засада звільнення від кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)	30
<i>Грищук В.К.</i> До питання про якість кримінального законодавства	33
<i>Денисова Т.А.</i> Терористичні загрози з боку засуджених: уява чи реальність?	38
<i>Ємельянов В.П.</i> Міжнародно-правові орієнтири законодавчого забезпечення протидії тероризму в Україні	41
<i>Житний О.О.</i> Визначеність покарання як спеціальний кримінально-правовий принцип (значення, правила та винятки)	47
<i>Карчевський М.В.</i> Можливості Big Data та кримінально-правова комунікація.....	52
<i>Кваша О.О.</i> До проблеми визначення терористичних організацій, мета створення яких полягає у заподіянні шкоди національній безпеці України	58

<i>Кириченко А.А.</i> Становлення антикримінального судопроизводства – доктринальна задача політики протидії кримінальним правонарушенням	62
<i>Леоненко Т.Є.</i> До питання про концепцію запобігання злочинності на релігійному ґрунті	66
<i>Лихова С.Я.</i> Природні та позитивні права – питання праворозуміння	71
<i>Марисюк К.Б.</i> Джерела кримінально-правової політики	76
<i>Навроцький В.О.</i> Встановлення суб'єктивної сторони фінансування тероризму	78
<i>Орловська Н.А.</i> Кримінально-правовий вплив на юридичних осіб: проблеми нормативної регламентації та шляхи їх вирішення	84
<i>Письменський Є.О.</i> Про визначення істотної шкоди при кваліфікації незаконної порубки лісу за ст. 246 КК України	91
<i>Рябчинська О.П.</i> Вплив окремих принципів кримінально–правової політики на функціонування системи покарань	96
<i>Савінова Н.А.</i> «Post truth» («пост-істина») кримінально-правової комунікації	101
<i>Туляков В.О.</i> Кримінально-неправова політика України: до методології питання	107
<i>Фріс П.Л.</i> Політика у сфері боротьби зі злочинністю - ілюзія існування	110
<i>Хавронюк М.І.</i> Реформа системи органів юстиції і правопорядку: в якому напрямку крокувати	116
<i>Харченко В.Б.</i> Щодо людиноцентриської позиції у кримінальному праві України	125
<i>Хряпінський П.В.</i> Кримінально-правова політика у сфері заохочення особи до суспільно-корисної посткримінальної поведінки	130

<i>Шаблистий В.В.</i> Постійно оновлювана політика в сфері боротьби із корупцією або безкарність службової злочинності в Україні	135
<i>Яценко А.М.</i> Обставини, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності	140
<i>Андрушко А.В.</i> Проблеми диференціації кримінальної відповідальності за незаконне поміщення в психіатричний заклад	145
<i>Балобанова Д.О.</i> Вимоги законодавчої техніки при формулюванні кримінально-правової норми	150
<i>Гацелюк В.О.</i> Деякі питання аналізу змісту криміналізації перешкоджання діяльності Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	155
<i>Горох О.П.</i> Про ефективність звільнення від покарання.....	162
<i>Дорохіна Ю.А.</i> Рівні кримінально-правової політики щодо охорони власності.....	166
<i>Ємельяненко В.В.</i> Деякі питання визначення предмета злочину, передбаченого ст. 320 КК України (щодо лікарських препаратів, що містять малу кількість наркотичних засобів, психотропних речовин чи прекурсорів)	170
<i>Кадук С.В.</i> Формування та функціонування натурних колекцій у діяльності судово-експертних установ	174
<i>Каменський Д.В.</i> Кримінально-правова політика у сфері протидії організованій економічній злочинності: американський досвід та вітчизняні реалії	178
<i>Кернякевич-Танасійчук Ю.В.</i> Взаємозв'язок кримінально-виконавчої політики України з іншими елементами правової політики держави: постановка питання	183

<i>Коваленко А.В.</i> Кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності в Україні: постановка проблеми.....	186
<i>Козич І.В.</i> Кримінально-правова політика України та державна інформаційна політика: питання взаємодії.....	188
<i>Ланцедова Ю.О., Рибікова А.В.</i> Актуальні проблеми запровадження презумпції правоти поліцейського в Україні.....	191
<i>Литва Л.А.</i> Емансипація ідеології вітчизняної політики в сфері боротьби із злочинністю.....	195
<i>Маковецька Н.Є.</i> Захист статевої свободи особи за федеральним законодавством Сполучених Штатів Америки та окремих штатів.....	198
<i>Максимів О.Д.</i> Зарубіжний досвід нормативного врегулювання питань, пов'язаних із політикою протидії, злочинності.....	201
<i>Малярчук Н.В.</i> Деякі проблеми правового регулювання у кримінальному провадженні.....	206
<i>Медицький І.Б.</i> Збройний конфлікт на сході України: криміногенність проявів.....	210
<i>Мельник П.В.</i> Покарання за злочини проти довкілля ...	213
<i>Микитин Ю.І.</i> Проекти законів щодо медіації: історичний огляд	216
<i>Митрофанов І.І.</i> Погляди у майбутнє кримінально- правової політології.....	219
<i>Однолько І.В.</i> Політика держави у сфері запобігання корупції	223
<i>Острогляд О.В.</i> Засоби кримінально-правової протидії тероризму	226
<i>Палюх Л.М.</i> Деякі проблеми правової охорони відносин щодо здійснення судочинства та виконання судових рішень	228

<i>Петечел О.Ю.</i> Розуміння агресії за теорією особистісної деструктивності Еріха Фромма.....	231
<i>Плисюк Н.М.</i> Розмежування злочинів проти життя особи за ознаками складу злочину.....	236
<i>Притула А.М.</i> Кримінально-правова політика України в сфері протидії нелегальній міграції.....	241
<i>Радутний О.Е.</i> Корупція – образ ворога у кримінально-правовій політиці України.....	246
<i>Рега Ю.О.</i> Актуальні проблеми отримання фізичними та юридичними особами інформації про діяльність правоохоронних органів	252
<i>Смушак О.М.</i> Особливості правового регулювання потурання злочину	256
<i>Шведова Г.Л.</i> Кримінально-правові засади антикорупційної політики держави: актуальні питання	262
<i>Шпіляревич В.В.</i> Джерела кримінально-правової політики у сфері застосування заходів безпеки	264
<i>Братівник О.П.</i> Кримінально-правове розуміння особливостей суб'єкта злочину, передбаченого ч. 4 ст. 160 Кримінального кодексу України.....	270
<i>Данилів О.М.</i> Кримінологічні аспекти формування особи серійного вбивці.....	273
<i>Данченко К.М.</i> Конфіскація майна як вид кримінального покарання.....	276
<i>Дутчак С.Р.</i> Про деякі вади кримінально-правової політики в сфері забезпечення прав пацієнтів в Україні.....	280
<i>Котирло О.В.</i> Відображення видів актів агресії у КК України: декларування та фактичний стан справ	283
<i>Котова О.С.</i> Політика в сфері протидії злочинності повинна бути правовою	289
<i>Красій М.О.</i> Підслідність корупційних злочинів: основні положення КК та КПК України.....	293

<i>Кулик К.Д.</i> Впровадження практики відновного правосуддя у справах про розбещення неповнолітніх в Україні.....	297
<i>Лейба О.А.</i> Забезпечення належного нормативного регулювання кримінальної процесуальної діяльності як важлива складова правової політики держави в сфері боротьби зі злочинністю.....	299
<i>Мирошниченко Е.С.</i> Соотношение понятий «физической» и «нефизической» причинности в уголовном праве.....	303
<i>Наконечна І.М.</i> До питання класифікації кваліфікуючих ознак складів злочинів.....	307
<i>Поп К.В.</i> Охоронна законна професійна діяльність журналістів (в контексті статті 171 КК України).....	311
<i>Потяк В.І.</i> Призначення покарання на підставі угоди про примирення.....	314
<i>Старка А.Б.</i> До розуміння поняття «офіційне спортивне змагання».....	317
<i>Тарас В.М.</i> Підходи до визначення поняття «привід до вчинення злочину» через призму конкретної життєвої ситуації.....	320
<i>Тимофеева Л.Ю.</i> Гуманистические основания уголовно-правовой политики Украины: конфликт характеристик человека и норм уголовного закона.....	323
<i>Харченко І.Г.</i> Керований хаос і правопорушення.....	328
<i>Чорнуха О.С.</i> Зміст примушування до антиконкурентних узгоджених дій за кримінальним та адміністративним правом України.....	332
<i>Шингарьов Д.О.</i> Правова регламентація забезпечення прав осіб під час проведення допиту, як необхідна умова формування ефективної політики держави у сфері боротьби зі злочинністю.....	336
<i>Яцина М.О.</i> Місце неурядових організацій у сфері запобігання злочинності згідно положень окремих міжнародних актів у рамках ООН та ЄС.....	340